

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtvte
Et Statv Religionis**

Qvo Quid Contineatvr, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

VI. Ad quid obligetur Religiosus expulsus licitè & liberè in seculo
permanens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

tionem implendam, & per illum nō fieri, non potest ei talis libertas concedi. Quamvis autem ex natura rei hoc ita esse videatur, ex dict. concessione Innocentij, id licebit cum limitationibus in ea positis. Quia ex dispensatione Pontificis licitum est ad laxiorem religionem transire; illa autem concessio continere videtur in hac parte generalem dispensationem, quæ potuit habere iustam causam ad evitanda maiora mala. Limitationes autē sunt; prima ut non fiat transitus ad religionem militarem, quoad milites arma portantes, nam quoad clericos, vel monachos, qui in eis religionibus spirituales vitam profitentur, non videtur id prohibitum. Alia limitatio est, ut sic eiectione deferat literas testimoniales Provincialis, vel Generalis sui ordinis, & aliter recipi non possint absque licentia speciali Sedis Apostolicæ. Et quantum ex verbis concessionis colligitur, si hæc forma receptionis non servetur, professio erit inualida, non minus quam si alius non eiectione recipiatur. Ultima limitatio est, quod hæc concessio specialiter facta est Minoribus, & ideo solum alij, qui cum illis in privilegiis communicant, illa uti poterunt.

XX.
Secundum
pronuntia-
tum, eiectioni
non obligari
ad transiendum
illam.

Secundò dicendum est, religiosum eiectionem nunquam teneri ad aliam religionem transire, sed posse in seculo liberè manere, postquam iam emendatus repulsus est, licet re sufficienter ostenderit paratum ad reditum, ita tenet Soto suprà, & à fortiori Nauarr. Sylvest. & alij citati. Et probatur, quia ille sic professus non se obligavit alteri religioni, & per illum iam nō stat quominus in ea viuat, ut supponitur: ergo non tenetur alteram ingredi, quia in his, quæ ad consilia pertinent, nemo tenetur, nisi ad id, quod voto se obligavit. Sicut qui promisit ingredi determinatam religionem, si in ea non recipiatur, non tenetur aliam querere, quia ad illam solā se obligavit; sed similiter per professionem in hac religione solum illi, eiusque regulæ se obligavit: ergo si ab ea repellitur, non tenetur aliam querere. Dices: esto ipse ex vi votorum non teneatur, posse à Prælo religionis cogi, & obligari, ut ad arctiorem religionem transiret, in poenam delictorum. Respondet, etiam hoc modo non posse simpliciter obligari, ut docet Nauarr. consil. 77. de Regularib. quod ipse probat, quia postquam eiectione est, non est subditus: ergo non tenetur parere, quia extra territorium ius dicenti impunè non paretur. Sed contrā, quia potest religio non prius hunc eiecere, sed immediate condemnare ut transiret ad religionem arctiorem. Item quia in poenam delicti prius commissi, potest illum obligare, ut post eiectionem ieiunet, vel sit relegatus à tali civitate, sicut potest ad triremes condemnare. Ratio ergo est, quia nemo potest ad statum religiosum obligari (etiam in poenam delicti) si illum non vovit: eadem ergo ratione nō potest cogi ad arctiorem religionem absolute: poterit tamen sub conditione, vel distinctione obligari, ut vel transiret ad aliam, vel maneat in perpetuo carcere, aut ad triremes eat, supposito delicto digno tali poena.

XXI.

Dices: Ergo saltem si prius ante professionem in ea religione factam vouisset absolute religionem, teneretur postea eiectione ex vi prioris voti, repulsus à tali religione aliam querere. Respondetur, ita sentire Sotum, neque id esse directè contra nostram assertionem, in qua solum consideramus obligationē per se, & ex vi professionis. Respondemus tamen secundò, negando consequentiam: probabilius enim nobis videtur, etiam in eo casu non obligari religiosum eiectionem, & omnino repulsus, aliam religionem ingredi, ex duobus capitibus: vnum est, quia prius votum simplex, etiam si de religione absolute fuerit, iam satis fuit completum; & ideo amplius non obligat. Sicut qui bona fide ingressus est

vnā religionem, ut probaret illam, & ante professionem licitè dimisit habitum, non tenetur aliam ingredi, quia implevit votum, ut supra dictū est: ergo à fortiori, &c. Aliud caput est, quia prius votum per priorem professionem prius fuit extinctum. Imò addo, licet prius votum fuisset de particulari religione strictiori, ita ut ille peccaret laxiorem ingrediendo, & in ea proficendo, nihilominus postea ab hac eiectione, iam non tenetur alteram, quam vouerat, vel aliam æqualem, aut inæqualem ingredi, quia votum illud simplex omnino extinctum fuit per talem professionem, ut definit Pontifex in c. qui post votum. de Regularib. in 6. & resolut D. Thom. 2. 2. q. 188. art. 8. ad 3. & ibi Caiet. & à nobis est in superioribus declaratum.

C A P V T VI.

Ad quid obligetur Religiosus expulsus licitè & liberè in seculo permanens.

I Am verò de hoc religioso eiectione, & in seculo licitè permanente multa occurrunt, circa obligationem, in eo statumque modum viuendi eius, certum est enim in eo manere vincula professionis, & triū votorum, ut ostendimus in vfu ergo illorum, & in actualibus obligationibus, quæ ex illis nasci possunt in tali statu, est tota huius rei difficultas. Quæ in voto castitatis nulla est, nam obseruantia eius non pendet ab aliquo prælo, nec ab speciali viuendi modo, & ideo vbiq; seruari potest & debet integre. Igitur de voto obedientiæ est dubitatio, cui tenetur ille religiosus actu obedire, quia videtur nemini teneri ex vi voti, sed solum ex vi communium legum, aut præceptorum: Quod si ita est, ad nullum vsum obedientiæ religiosæ tenebitur, & consequenter nec ad vsum paupertatis, quia hic intelligi non potest sine ordine ad aliquem prælatum religiosum, quia votum paupertatis inuoluit ex parte materiæ ordinem ad aliquem prælatum, qui possit licentiam dare vtendi temporalibus bonis, ut supra dictum est, & consequenter nec ad alia onera religionis omnino tenebitur: quæ omnia videntur incommoda, quia illa persona ex vi sui status semper manet obligata ad statum perfectionis: ergo necesse est ut ad aliquem vsum eius maneat obligata.

De obligatione quoad votum obedientiæ.

Primò ergo circa obedientiæ votum est sententia Nauarræ, religiosum sic eiectione teneri ad obediendum Episcopo non tantum ut alij fideles, vel clerici tenentur ratione suæ iurisdictionis, sed specialiter ratione voti obedientiæ, atque adeo in his, quæ ad perfectionem aliquo modo pertinent, secundum modum illi rationi viuendi proportionatum. ita habet in Comment. 2. de Regularib. n. 33. & Comment. 3. n. 46. Et inde refert teneri eiusmodi eiectione, ad se præsentandum Episcopo, & manifestandum se esse religiosum, & paratum ei obedientiam præstare. Vnde intelligitur ipsum loqui de speciali obedientia religiosa, & ex voto, nam si solum teneretur obedire ut alij clerici, non oporteret se amplius manifestare, quam clericum. Fundamentum eius est, quia nullus potest manere sine Superiore, cuius obediencia per professionem liberatus erat; ergo in illius obediencia incidit cum à iugo professionis per eiectionem liberatur.

Contrariam sententiam indicat Soto lib. 7. de laetit. quæst. 1. art. 1. dum ait, huiusmodi religiosum manere

manere liberum à voto obedientie. Expressius id docuit noster Molina, tom. 1. de iustit. disp. 140. ubi sententiam Nauarri dicit esse contra praxim Ecclesiæ, ideoque omnino improbabilem. Fundamentum est, quia nemo tenetur ex voto obedire, nisi cui promissum, sed religiosus ille non promissum obedire Episcopo, sed prælatis suæ religionis: ergo si his obedire non potest, nec tenetur, quia ab eis eiectus est, non est unde obligetur obedire Episcopo ex speciali voto, sed ab usu talis voti liber manet, solumque manebit sub obedientia Episcopi sicut ceteri clerici, vel fideles. Confirmatur, nam hac ratione supra dicebamus non teneri aliam religionem ingredi, quia illam non vult: ergo similiter, &c. Atque hinc sequitur (iuxta hanc opinionem) non teneri religiosum hunc manifestare Episcopo quod religiosus sit, quia satis est quod ei obediat ut simplex clericus, ad quod necesse non est ut Episcopus sciat illum esse religiosum. Solum ergo tenebitur esse paratus redire ad obedientiam religiosam, quoties reuocatus, & admittus fuerit, & hoc satis est ut vinculum voti obedientie maneat.

IV. Nihilominus opinio Nauarri contemnenda non est, nec minus probabilis, sed absolute probabilior debet reputari, quamvis in usu adeo limitanda sit, ut non relinquatur magna diuersitas. Hæc posterior pars ex discursu eorum, quæ num. 10. dicemus, constabit. Prior autem suadet, quia in primis eam significant graues Doctores, Panormit. in c. vnico de infantibus & languidis in fine ait, religiosum legitime eiectum esse sub potestate Episcopi. Idem sentit Innocent. in c. cum olim. 2. de priuilegiis. 3. quatenus dicit, hunc monachum eiectum acquirere Episcopo, à cuius iurisdictione non est absolutus: videtur enim loqui de iurisdictione religiosa, quia alia communis non sufficeret ut Episcopo acquireretur. Hanc autem Innocentij opinionem videntur probare Doctores ibi communiter, ut affirmat, & sequitur Alexand. de Neap. in Addition. ad Panormit. supra, tenet etiam Archidiacon. in c. Abbat. 16. quæst. 2. Specul. de stat. Monach. vers. 41. Fredericus de Sen. consil. 38. Syluest. verb. apostasia. quæst. 6. Preterea est hæc opinio per sese valde consentanea rationi: nam hic eiectus manet verus religiosus, ergo tenetur eo modo, quo commode potuerit, seruare statum suum, & vitam religiosam, saltem quoad substantialem, sed hoc non potest nisi alicui specialiter obediens, nullus autem est alius, cui hæc obedientia magis præstari possit, & debeat, quam Episcopo. Quod in hunc modum confirmatur, quia olim in Ecclesia, qui profitebantur statum religiosum priuatum, seu solitariū, eo ipso subiciebantur specialiter Episcopo, & omnes monachi erant illi specialiter subiecti, nisi eximerentur, sed iste religiosus postquam eiectus est, manet in statu religioso quasi solitario, seu particulari, priuatur etiā per eiectiōnem priuilegio exemptionis: ergo eo ipso reducitur ad ius antiquum, manetque Episcopo subiectus, non solum communi modo, ut alij fideles, sed speciali titulo religiosorum.

V. Argumentum in contrarium expediri potest primo supponendo quod supra diximus, votum obedientie religiosæ non tantum fieri prælatis intrinsicis eiusdem religionis, sed etiam extrinsecis, ut ita loquamur, & ideo diximus nunc fieri à Religiosis exemptis ipsi Papæ, nam ille speciali modo est prælatus omnium religionum, à religiosis autem non exemptis fit etiam Episcopo, cui subiciuntur tanquam Prælato superiori omnibus prælatis, seu Præfatis religionis, & consequenter etiam Papæ tanquam supremo. Si ergo religiosus eiectus sit non exemptus clarum est manere sub obedientia Episcopi, ex vi sui voti, quia à principio illi tanquam prælato illam promiserunt, ut declaratum est. In Religio-

Franc. Suar. de statu relig. Tom. IV.

fo autem exemplo videtur id difficilius explicari. Dicendum autem est, quamuis in eo tempore, seu statu non promiserit obedientiam Episcopo, materialiter, ut sic dicam, promissum tamen illam omnibus prælatis suis, & quia pro eo tempore Episcopus non erat proprius prælatus eius, ideo non obligabatur illi ex voto obedientie; tamen, quia post eiectiōnem incipit esse prælatus eius, ideo incipit etiam illi ex voto obligari. Confirmatur, & declaratur, quia prius votum factum est non solum prælatis religionis, sed etiam Summo Pontifici, imò huic primò ac præcipuè, aliis autem ut gerentibus vicem eius: ergo etiam post eiectiōnem obligat votum ad obediendum Pontifici: ergo & gerenti vicem eius, qui tunc est Episcopus, nam per eiectiōnem perdit religiosus priuilegium exemptionis, & consequenter ex voluntate Pontificis, vel expressa, vel tacita, subicitur Episcopo, quia non est verisimile, ut Pontifex, qui verè est prælatus & superior ordinarius talis Religiosi, relinquat illum liberum omnino, & sine vlllo regimine. Sicut ergo ante exemptionem omnes religiosi erant sub obedientia Episcoporum, ita intelligendum est ad eandem redire, finito priuilegio exemptionis, ut per eiectiōnem finitur, & sub hac tacita conditione concedi. Declarari potest ex eplo Religiosi, qui ad seculare beneficium promotus est, nam eo ipso definit esse sub obedientia prælatorum suæ religionis, & incipit esse sub obedientia Episcopi, sub quo habet beneficium, ut est communis sententia, quam ostendit Nauar. supra ex glossa, Cardin. in Clement. 1. de statu Monach. verb. claustrum. Ioan. Andr. Panormit. & alij, & textu ibi in c. vlt. de Capellis Monach. Panormit. c. quod Dei timorem. de statu Monach. n. 9. Syluest. verbo Religio. 7. quæst. 11. Nec est verisimile illam obedientiam esse communem tantum, prout illam debent seculares clerici, sed accommodatā religioso statui, quia aliud esset prorsus inordinatum, & contra bonum animarum: ergo signum est eo ipso quod Religiosus liberatur ab obedientia prælati exempti, incidere in obedientiam Episcopi: idem ergo est in casu eiectiōnis.

Denique dicitur, præter votum obedientie, & directam obligationem ex illa ortam, Episcopum ex vi sui muneris, & iurisdictionis habere potestatem regendi personam quamcumque religiosam non exemptam, modo conuenienti, & apto statui religioso. Nam, ut supra dicebam, esse religiosus non vult obedientiam Episcopo, eo ipso quod religiosus est, & in foro Ecclesiæ in eo statu constitutus, pertinet ad Episcopum eum in illo statu gubernare, & conuenientia illi statui præcipere, & inconuenientia remouere: sicut persona clerici eo ipso quod ordinatur, subicitur specialiter Episcopo, nam persona religiosa, eo ipso est specialiter res sacra, & Ecclesiastica, unde vel hoc solo titulo incipit esse sub speciali cura Prælatorum Ecclesiæ, & consequenter, remota exemptione, pertinet ad specialem curam Episcopi, & ob eandem causam debet illi specialem obedientiam longè alio modo, quam reliqui seculares laici, vel clerici, quia in ordine ad diuersum finem, & consequenter etiam in diuersis mediis, & rebus. Hoc ergo satis est, ut secluso etiam voto dicatur Religiosus eiectus esse sub speciali obedientia Episcopi, tenerique ad obediendum illi in rebus suo statui conuenientibus, si non ex voto, saltem ex pastoralis potestate Episcopi tali statui proportionata: licet ferè non sit tam ampla sicut addito obedientie voto. Unde etiam consequenter fit, ut talis Religiosus teneatur se manifestare Episcopo, & sui status notitiam ei dare, ut ab eo possit gubernari. Qui enim ad aliquid agendum tenetur, consequenter obligatur ad ea, quæ necessaria sunt, ut illud fieri possit, argumento cap. 1. & c. præterea. de offic. deleg.

VI.
Altera eiusdem fundam. mentis enodatio.

Cui Episcopo, habitatione ne, an originis, an fore beneficii, teneatur eiectus se præsentare.

VII. Statim verò oritur secundum dubium, quod latè suprà tractat Nauarrus dist. Comment. 2. n. 34. cui Episcopo teneatur hic Religiosus se præsentare, & obedire, an Episcopo originis, vel domicilij, seu loci, in quo eiecitur, aut beneficii regularis, si quod habebat. Et respondet, subiici Episcopo originis, unde vult eo ipso quod eiecitur, incipere esse subiectus Episcopo originis, quantumvis ille distet, ideoque teneri adire, vel convenire illum, eique obedientiam præstare, & sub eius dispositione vivere, aut, si velit ad alium Episcopatum transire, ab illo licentiam postulare, nec posse licet suo arbitrio id facere. Fundamentum illius est, quia solus Episcopus originis est certus, & immutabilis. Nam licet per beneficium, vel aliis modis alibi possit acquiri domicilium, & subiectio ad Episcopum, nunquam tamen aufertur domicilium originis, sed accumulatur aliud, reliqua verò mutabilia sunt, & facile auferuntur. Confirmatur, quia aliàs religiosus eiectus, cum primum incipit esse extra religionem, maneret quasi sui iuris, ut liberè possit cui voluerit Episcopo se subdere, & præsentare, quod est contra statum eius.

VIII. Hæc verò sententia practicè pati potest plures difficultates, & non sufficienter fundatur, ideoque non videtur sequenda, nec ipsi eiecti in has angustias redigendi sunt. Contingit enim sæpè Religiosum eieci in loco remotissimo à loco suæ originis; cur ergo cogetur statim peregrinari, & illum adire? Interdum etiam illud erit magnum incommodum non solū spirituale, sed etiam temporale, vel quia erit illi occasio liberè diuagandi per multum tempus, & varia loca, vel quia redire ad locum originis erit fortasse nocivum. Sæpè etiam erit molestissimum, vel propter honorem, vel propter ruborem, & verecundiam nimiam: cur ergo tam duram obligationem imponemus sine sufficienti fundamento? Nam quod immutabilior sit origo, non refert: inde enim habetur ad summum, posse hunc eiectum, si velit, se subdere statim Episcopo originis, non verò quod illi necessarii subiiciendus sit, nam hoc præstant alij tituli domicilij, aut beneficii, ut possit quis alteri subdij, si velit. Et ita quoad alios actus iurisdictionis liberū est aliis personis se subdere Episcopo beneficii, aut domicilij, & non originis: ut, v. g. ad recipiendum ab eo literas dimissorias, & similia: ergo idem erit in præsentia.

IX. Quocirca probabile mihi est, esse liberū huic Religioso eiecto statim se præsentare Episcopo loci, in quo est monasterium, à quo eiecitur, & illi obedire; siue hoc sit ratione domicilij, quod sibi eligit, & incipit ibi habere, siue quia tunc est quasi peregrinus, & nullum habens domicilium, & ideo subiicitur pastoribus illius loci, in quo præsens est, & quasi peregrinari incipit. Nec tamen ad hoc ipsum censo esse obligandum, quia, si velit, potest etiam adire Episcopum originis propter fundamentum Nauarri. Nec est inconueniens, quod Nauarri confirmatio aiebat, eiecto liberum esse inter hæc eligere, præsertim priusquam se præsentet, quia est veluti carès determinatò prælato, cui actū subiectus sit, ideoque aliquam spontaneam electionem in eo habere potest. Videri autè potest probabile inter hos duos Episcopos debere necessariò eligere, quia respectu aliorum nullum habet titulum subiectionis. Nam quod habuerit domicilium sub alio Episcopo antequam ingressus esset religionem, non refert, quia iam omnino domicilium mutauit: & idem est, si

antè beneficiū habuit, quod iam omnino reliquit, nulla enim inde manet subiectio. Sed licet sit verum, nullam rationem subiectionis respectu aliorum Episcoporum, adhuc manet dubium, an pro suo arbitrio possit illum præbere, cui voluerit, quod penderet ex alia dubitatione, scilicet an postquam vni se præsentauit, & actū subiecit, teneatur perpetuò sub illo manere, ita ut sine illius licentia non possit mutare domicilium, de quo statim numero 16. dicam, & inde patebit alterius dubij reolutio.

Quomodo, & in quibus rebus debet eiectus obedire Episcopo.

Dubitari enim ulterius potest, quomodo, & in quibus rebus teneatur hic Religiosus eiectus obedire Episcopo, cui iam se præsentauit, & subiectus actū est, ut 2. parti assertionis satisficiamus. Ratio autem dubitandi esse potest, quia ille solam promissit obedire prælato secundum talem regulam, sed eiectus iam non tenetur seruare regulam: ergo non tenetur obedire secundum illam: ergo nulla in re tenetur obedire, quia quidquid extra regulam præcipitur, non cadit sub tale votum, ut suprà ostensum est. Quæ dubitatio supponit aliam simul hic necessariò tractandam, an teneatur Religiosus eiectus regulam seruare, quantum in illo statu potest illa enim, quæ pendet ex actuali vita regulari, & communitatis, seruare non potest, & ideo clarum est ab illis excusari; ut est, v. g. assistere in choro, clausuram suo modo seruare, ita ut sine licentia prælati non possit claustrum exire, interesse Capitulo, & communem penitentiam suscipere, & similia: sunt verò alia multa, quæ possent extra claustrum seruari, à quibus non videtur exonerandus hic eiectus, cum possit ea seruare, ne commodum ex iniquitate sua reportare videatur. Huiusmodi sunt in primis priuati recitare officium Canonici, quæ videtur esse generalior obligatio consequens professionem; item ieiunia ordinis custodire, quæ videtur etiam grauissima obligatio; ite disciplina, vel alias penitencias, quas regula præscribit, & si quæ alia sunt eiusmodi. Eadem quæstio est de habitu, quem scilicet deferre teneatur, aut quem possit ei præcipere Episcopus, cui subiectus est. Tandem quæstio similis est de habitatione, & de aliquo modo clausuræ, ita ut ei præcipi possit ne tam facile domo exeat, vel non solus, vel non sine alicuius facultate. Ac denique an possit illi prohiberi mutatio in alium locum, vel etiam, an possit ei præcipi. Nam ex vna parte videtur valde alienum ab statu religioso, ut possit suo arbitratu locum, vel domicilium mutare, vel etiam ut non possit à suo Superiore mutari. Ex alia verò parte non apparet quomodo possit ad aliquid horum præcepto cogi, cum ea non promiserit, nec sint secundum regulam, quam promissit.

In hac incipiendo à secundo dubio, Soto li. 7. de Iustitia, quæst. 2. articul. 1. & circa, ad 3. pro certo habet, non teneri huiusmodi eiectum ad observationem regulæ, cum ad nullum obedientie ritum obligetur. Idem Molina loco citato: Nauarrus etiam, licet in puncto de obedientia Episcopi ab eis differat, in hoc tamen consentit, quod non poterit teneri ad regulam seruandam, tum citatis locis, tum etiam lib. 3. Consiliorum, consil. 79. Alij dixerunt, hunc teneri ad obseruanda substantiaalia regulæ, non verò ad accidentalia. Et hoc postest communiter receptum est, ut ait Nauarrus suprà. Primum verò videtur sensisse Fredericus de Senis, quem ibi citat conf. 8. Sed difficile est, aliqua substantiaalia in regula distinguere præter tria vota. Et ideo absolute asserendum videtur cum communis hunc

hunc non teneri ad regulę observationem. ita tenet cum Socio fupra Nauarrus Comment. 3. de Regularib. num. 46. Et ratio eft, quia ad regulam non obligatur quis nifi ex vi professionis ; & quafi fub pacto , & conditione , vt permittatur viuere in tali ftatu, & communitate : nam ciuis in tantum obligatur legibus ciuitatis, in quantum in illa viuere permittitur, fi autem ab illa eiciatur ac relegitur, ceflat obligatio. Item, quia obseruantia tali regulę in tali vita communi, eft fuo modo facilis propter propofitionem, quam habet cum tali modo viuendi, & auxilia, quę in eo ftatu funt ad illam obseruandam fuftrinendam, quod extra clauftrum, & in feclulari vita effer moleftiffimum religiofo : ergo non intendit fe obligare ad regulam, nifi ex fuppoftione talis ftatus. Item ille non gaudet privilegio religionis, nec aliturus bonis eius, & confequenter non exoneratur cura, & diligentia querendi neceffaria ad vitam: ergo non debet onerari cęremoniis, vel obseruantis religiofis.

XII. *De obli-
gatione
concordat
per
obligat
Regula
concordat
Diffini
concordat*

Vi vero assertum hoc magis in particulari expli-
candi, dicendum est, hunc religionis eiectionem non
teneri ad officium canonicum recitandum, si cle-
ricus in facris non sit. ita Soto supra: & probatur,
quia vel teneretur ex voto, & hoc non, quia illud
non expresse, & in specie vult; vel ratione regulae,
& hoc non, quia non teneretur ad regulæ observationem,
vt ostensum est; vel ratione Ecclesiastici præ-
cepti, quod obliget omnes in religione professos, &
hoc nullum extat, vt diximus lib. 4. de horis canon.
c. 10. n. 7. vel ratione consuetudinis, & hæc foli pro-
bati potest de religiosis sicut itum profiutibus,
ac recinentibus, & ad chorum per se obligatis, nam
illi, qui chorum non profiterentur, vel qui non sunt
ad chorum deputati, nec talem habent consuetu-
dinem, nec ad hoc obligantur ex sententia omnium;
multo autem minus potest ostendi consuetudo in
his eiectionis; nec consuetudo, quæ est intra religionem,
potest obligare ad illam extra religionem seruandam,
tum quia non est maior ratio de consuetudine,
quam de regula; regulam autem non teneretur ser-
uare, ergo nec consuetudinem: tum etiam, quia mo-
dus viuendi longè diuersus est, & consuetudo respi-
cit illum specialem vite modum: tum etiam quia
extra religionem deficit fundamentum illius con-
suetudinis, quod est obligatio ad chorum ex vi re-
gulae, & fortasse sustentationis ex elemosinis aut
Ecclesiasticis bonis, vt aliqui volunt: eiectionis enim
iam non alitur ex bonis religionis, sed oportet vt
querat vnde alatur: durum ergo est illum obligare.
nam habens titulum beneficii sine facris ordinibus,
si omnino fructibus eius gaudere non potest, non
obligatur pro tunc ad recitandum: ergo similiter,
&c. Vel tandem teneretur ille præcisè ratione profes-
sionis, & hoc non, quia, vt tract. 4. supra citato, &
tract. 8. cum Caietano, Ioanne de Medina, & aliis
diximus, professio per se non affert secum obliga-
tionem officij canonici, sed media consuetudine
orta ex prædictis capitibus. Et hæc ratione professi
laici non tenentur ad officium canonicum, quia non
sunt ad chorum deputati. Vnde omnes dicunt, si
monachus professus, & constitutus in gradu eorū,
qui ordinandi sunt, & chorum profiterentur, arbitrio
Superioris muretur ab illo gradu ad gradum fratrum
laicorum, iam non teneri ad officium recitandum:
maior autem mutatio fit in religioso per eiectionem,
magisque separatur a choro (vt ite dicam) potest-
que perpetuo manere licet in statu laicorum, extra
conuiuium: ergo multo magis deobligatur ab illo
officio.

XIII. Contra hanc verò partem opinatus est Nauarrus
in Enchirid. de Orat. cap. 7. num. 20. cum quia culpa
non debet ei patrocinari, nec libertatem conferre,
tum etiam quia semper manet religiosus, & ad suū
Franc. Suar. de statu relig. Tom. I. V.

monasterium aliquo modo reuerti potest, si velit. Hanc opinionem sequitur Emmanuel Roder.com. 1. quæst. regular. quæst. 30. art. 19. quia non sunt hi exonerandi, nisi in his, quæ in seculo commodè seruare non possunt, cum sua culpa extra religionem sint, sed possunt commodè canonicum officium dicere: ergo. Sed hæc non cogunt, quia prius querendum est fundamentum obligationis, quàm queratur ratio excusationis. Hic ergo non ideo hoc excusamus, quia commodè seruare non possunt hanc obligationem, sed quia in eis deest obligationis fundamentum, quod non est nuda professio, ut dictum est, sed professio, cum actuali deputazione ad chorum, & consuetudine in illa fundata, per electionem autem, licet non tollatur professio, tollitur actualis deputatio ad chorum, & mutatur quodammodo status, in quo illa obligatio fundatur. Nec refert quod sua culpa eiecius sit, quia illa fuit causa remota, ad cuius penam per accidens secutum est, ut tolleretur fundamentum huius obligationis. Vt si intra religionem ipsam aliquis propter delicta transferretur à statu monachorum chori, ad gradum laicorum, consequenter tolleretur illa obligatio; & de obligatione ad seruandum totam regulam idem dicendum est. Nec illud reputatur commodum, quia plus habet incommodi, & penæ, licet supposito tali malo penæ, aliquid otiosius auferat. Vnde quoad hoc non est eadem ratio de fugitivo, nam ille re vera non mutat statum, & gradum in suo ordine, & ideo cum eadem obligatione manet.

Tertio quod ad habitum pertinet, certum est hunc religiosum non teneri, imò nec posse habitum suæ religionis deferre, quia iuste illo priuatus est, & quia ei depositus, & quasi degradatus a monachatu, & ideo ei non permittitur habitus religionis. Item, illud cederet in magnam iniuriam, & infamiam talis religionis. Denique habitus ille, iuxta communem impositionem, & conceptionem significat actualem vitionem cum tali religione, & vitam sub obedientia eius: quæ significatio in tali persona falla est. Atque ita sentit Nauarrus citatis locis, præsertim Comment. 3. de Regularib. vbi significat, teneri hunc religiosum eiectum ad deferendum habitum clericalem; existimo tamen ex vi professionis ad hoc non teneri: nam, si sit clericus, ratione ordinum tenebitur, quantum gradus ordinis postulauerit: si autem clericus non sit, existimo posse manere in habitu laicorum, quia potest in eorum statu perpetuo manere sine animo suscipiendi ordines: cur ergo obligabitur clericalem habitum deferre. Item, si eiectus sit ex religionis laicis, certum videtur non cogi ad habitum clericalem: ergo idem est, licet esset ex deputatis ad chorum, si nondum erat ordinatus, quia sine culpa potest animum mutare, & coelibaturn in statu laicorum seruare. Quare nec per obedientiam Episcopi existimo posse cogi ad talem habitum deferendum, quia hoc directè non vult, nec etiam vult obedire in omnibus sine discrimine, etiam si per se non pertineat ad statum religiosum, habitus autem clericalis per se non pertinet. Solum ergo potest obligari vt honestum habitum deferat, consentaneum ei, qui castitatem, imò etiam statum perfectionis profectur, in particulari autem prudenti arbitrio hoc relinquendum est. Vt, si persona eiectæ, esset monialis professæ, cogi posset ad habitum honestum, virginibus accommodatum, deferendum, non verò ad aliquem specialem modum, vel figuram propriam aliquam, vt est in viris habitus clericalis.

Quarto, idem cum proportionem dicendum est de XV.
loco, & habitatione huius ecclesiæ. Fuit enim opus *D. habitatio.*
Frederici de Senis, posse ab Episcopo obligari, ut *non modo.*
S 3 in ali-

in aliquo loco solitario uiuat, ut ibi seruet substantialia religionis. Sed hoc merito refellit Nauarrus dict. cōsil. 79. quia nullo iure, nec ratione fundatur, ille enim eiectus nec solitariam uitā uouit, nec etiā promissit obedire in huiusmodi rebus, nec ille modus uiuendi est secundum regulam, secundum quā obedire promissit: nec etiam est illud medium necessarium ad seruandam castitatem, vel paupertatē quam uouit. Quocirca solum poterit ab Episcopo obligari, ut in loco honesto uiuat, ubi sine periculo morali castitatis violandæ conseruari possit.

XVI.

Maiores enim dubitationes est supra tacta in fine n. 9. an possit hic religiosus obligari ad uiuendum in eodem loco semper, vel sub obedientia eiusdem Episcopi, vel possit liberē, & pro arbitrio suo mutare solum, vel intra eandem diocēsim, vel ad aliam transeundo, in reliquis parendo Episcopo, sub quo fuerit iuxta mensuram suæ obligationis. Nauarrus dict. Comment. 2. n. 34. sentit, non posse mutari suo arbitrio, cum sit religiosus, & consequenter uelle, aut nolle non habeat, cap. quorundam. cap. si religiosus. de elect. in 6. ideoque teneri ibi habitare, ubi Episcopus præscripserit, & postquam ubi Episcopo subiectus est, non poterit sine licentia eius mutare domicilium. Quia sententia est iurissima videatur, non video, tamen quomodo fundari possit sufficienter. Quia ille non uouit clausuram nisi religiosam, & cōnōticam, seu conuentualem, ut sic dicam: seu, quod perinde est, non uouit obedire quoad habitationem nisi secundum regulam; habitatio autem secundum regulam supponit permanentiā in religione, eiusque cōmuni uitā: ergo ablato hoc fundamento non manet obligatio obediendi in ea materia. Et confirmatur, quia alias durior, & strictior esset quoad hanc partem obligatio religiosi eiecti, quā erat in sua religione, quia tenetur semper manere sub obedientia eiusdem Episcopi, si ipse uelit, & in loco ab eo designato, quod iugum durissimum est. Quare non censeo esse imponendum sine maiori fundamento obligationis. Nam obligatio obediendi non est absolute in omnibus, sed secundum regulam, ut supra declaratum est, & cum eadem limitatione intelligitur religiosus non habere uelle, aut nolle, scilicet, in his, quæ secundum regulam præcipiuntur: in his autem quæ sunt extra, vel supra regulam, potest habere aliquam libertatem. Et ita in præsentī existimo posse mutare domicilium sine licentia obtenta à suo Episcopo vel intra eandem diocēsim, vel ad aliam migrando. Et consequenter censeo in dubitatione supra posita in num. 9. etiam à principio cum efficitur, esse in suo arbitrio eligere Episcopatum, in quo uiuat, & Episcopum, cui se subiiciat, quādiu ibi uixerit: quia nullum video votum, vel præceptum quod ad aliud cogat.

XVII.

De actibus
patientia
orationis, &
misericordie

Quanto censeo idem esse dicendum de specialibus actibus, seu exercitiis uirtutum, ut sunt ieiunia, disciplina, aut alie corporis afflictiones, orationes vocales, aut mentales, aut opera misericordie corporalis, vel spiritualis circa proximos: existimo enim posse obligari per specialem obedientiam Episcopi, nisi quatenus ad castitatis obseruationem iudicauerit esse necessarium. Probatur, quia ex vi regulæ pro eo statu non tenetur ad talia opera, ut ostensum est, sed ex vi voti obedientie solum potest ad illa obligari, quatenus sunt secundum regulam, id est, quatenus regula ipsa ad ea obligat: ergo. Itē, quia alias posset obligari ab Episcopo ad hæc opera pro arbitratu Episcopi, sine ullo respectu ad regulā, quod repugnaret alias potestas Episcopi ad præcipiendum ex vi voti obedientie maior esset, quā fuisse in prælati religionis, quod dici non potest, cum sit quasi subrogata loco illius. Sequela uero patet, quia respectu eiecti regula perinde se habet ac si nō

esset, quia (ut sic dicam) non est pro illo posita, sed pro religiosi, & obligatione, & usu. Addidi uero limitationem de necessitate talium operum ad obseruationem castitatis, quia existimo, uiam ex potissimis materiis voti obedientie esse, ea, quæ pertinent ad obseruationem aliorum duorum votorum, & ob eā causam potissimum requiri hoc votum in omni statu religioso, etiam priuato, ut supra tetigi, & infra latius dicam. Vnde, quia votum castitatis in tota sua vi, & usu integrum manet, licet alie regulæ, & obligationes cessent, hæc semper durat, & consequenter secundum illam potest per obedientiam iniungi quicquid specialiter ac prudenter iudicatum fuerit necessarium. Huius autem rei iudicium apud prælatum esse debet, ut per se constat. Nec expectanda est extrema necessitas, aut euidens periculum: Sed satis est quod tale medium iudicetur valde conueniens ad præcauendum periculum, vel ad quandam maiorem securitatem, qualis in omni statu religioso procuranda est.

Sexto, & ultimo concludo, hunc religiosum non teneri obedire Episcopo, nisi in tribus materiis. Primo in his rebus, quæ secundum generale arbitrium prudentie pertinerint ad decentiam status religiosi, prout in illo modo uiuendi durat, in honestate, ac decentia habitus, occupationis, seu negotiationis, conuersationis, & similia. Secundo in his, quæ pertinent ad castitatem religiosam. Tercio in his, quæ ad usum paupertatis necessaria sunt. Hæc probantur in primis, quia nulla probabilior ratio huius obedientie, & subordinationis assignari potest. Quia non debet hæc obedientia esse sine aliqua mensura, cum hoc sit ultra ordinariam mensuram status religiosi: illa autem mensura non est prior regula, quia ad illam non tenetur, nec alia, quia illam professus non est: ergo nō potest alia excogitari, nisi quæ ex ipsis votis, & decentia status sumitur. Confirmatur, quia in illis tribus reperitur ratio clara: nam in primis votum obedientie vix potest ad usum reduci sine subordinatione obedientie ad aliquam personam in materia eiusdem voti, ut ex superioribus constat. Deinde obedientia religiosa ex generali ratione sua ordinatur ad debitam instructionem, & aliquam disciplinam pro illo statu, & maxime ad obseruantiam castitatis: ergo si manet in hoc religioso obedientia ad Episcopum, maxime propter illa tria capita manet, præter illa uero nullum aliud potest cum fundamento addi: ergo. Ex præ hæc satisfactum est omnibus interrogationibus in præcedenti dubio propositis.

De obligatione quoad votum paupertatis.

Dixi à n. 10. de voto obedientie, superest dicendum de effectibus, & obligationibus, quas votum paupertatis habere potest in huiusmodi religioso eiecto. Et in primis queri solet, cui acquirat ea, quæ quacunque uia recipit, vel lucratur: certū est enim non acquirere sibi taliu rerum dominium, quia nō est capax eius: cui ergo acquirat? Est autem questio, quando iuste, & per definitiuam sententiam in perpetuum eiectus est, nam si temere, & iniuste sit eiectus, adhuc acquirat monasterio secundum omnes, quia temeritas, aut iniustitia particularis prælati non potest nocere monasterio: ut notauit Panorm. in cap. siui nobis. de Regularib. n. 6. & in cap. vnic. de infantibus, & langui. ex pos. Archidiaconus cap. abbas. 18. quest. 2. ex Regula delictum. de Regul. in 6. in quibus auctoribus, & aliis citandis, aduertendum est, promiscuē tractare hoc punctum, de eiectis fugitiuis, vel translatis, sed nos sigillatim de his agimus, & ideo confundenda non sunt difficultates, nam sunt valde diuersæ: hic enim solum de iniuste eiectis agimus, & maxime de perpetuo eiectis: nam

nam si non sit perpetuo expulsus, sed ad tempus, monasterio acquiritur, quia licet pro eo tempore, quo extra illud vivere compellitur, possit usus rerum ad suam sustentationem retinere: tamen non potest eas in alios usus distrahere, cum re vera sit subditus religionis, & finito tempore, tenetur cum suis omnibus rebus ad religionem redire. Imò etiam existimo, quod licet iuste & omnino eiectus sit, quandiu non emendatur, nec procurat redire, sed per eum fiat, quo minus recipiatur; pro tunc acquirere monasterio, saltem quoad hunc effectum, ut si monasterium velit illum reuocare, teneatur omnia secum deferre, & monasterio tradere; nec possit ea in alium usum distrahere: quod à fortiori patebit ex dicendis.

XX. *Difficultas verò est, postquam iam est omnino eiectus, sine spe redeundi, etiam si per ipsum non fiat. In quo casu ferè omnes Doctores conveniunt, hunc eiectum non acquirere monasterio, à quo eiectus est, quia iam non habetur membrum eius. Item, quia videtur renunciare iuri suo, vel potius necessario amisisse illud, ita expellendo personam, quia abdicat à se dominium eius quantum potest. Dicitur imprimis posset, nulli acquirere, quia non monasterio, eo quod ab illo absolutus sit, nec alteri, quia nullius alterius est: ergo nulli. Unde fiet, ut contractus ab illo facti nihil valeant, sed solum accipiat usum rerum. Hanc opinionem refert Innocentius cap. cum olim. 2. de Priuilegiis. num. 2. Non est tamen verisimilis, præsertim quoad vltimam partem: nam si ille dono accipit aliquid ab eo, qui potest donare, & cum alijs conditionibus requisitis ad valorem donationis quantum est ex parte donantis, re vera tenebitur donatio, saltem quoad hoc, ut à donante reuocari non possit: ergo abdicauit se domino rei donatæ. idemque argumentum fieri potest de venditione, emptione, & similibus. Unde etiam fit, ut talium rerum dominium alicui acquiri debeat, quia non manent sine domino, & quasi pro derelicto, ut magis ex dicendis patebit. Alij ergo dixerunt, illum acquirere Episcopo, quia sub eius obedientia viuit, ita Innocentius supra, quem videtur sequi Panormit. locis citatis, & cap. vi. de Regul. Antonin. 3. p. tit. 16. c. 5. §. 4. Angel. verb. Monasterium, num. 6. Tabiena verb. Religio, num. 27. Verum tamen hæc opinio non satis explicat, quis sit proprius dominus illorum bonorum, certum enim est Episcopum non esse dominum illorum, cur enim? ad summum ergo esse potest dispensator, tanquam Prælatus, cuius facultate distribuenda, seu applicanda sunt, dominus autem esse non potest, quia nullum titulum dominij habet. Et ideo Nauarr. dict. Commen. 2. de Regularib. num. 33. dicit, hunc eiectum acquirere Deo, administrationem eius pertinere ad Episcopum: & ita exponit auctores proximè citatos. Ipse autem fundatur in suo generali principio, quod omnia Ecclesiastica bona sunt immediatè sub solo dominio Dei; de quo alias: nobis enim necessarium videtur semper addere aliquod dominium humanum, seu quod ad aliquem hominem, vel hominum communiatem pertineant circa talia bona.*

XXI. *Dico ergo, hunc eiectum considerari posse vel solum ac præcisè ratione eiectiois, vel ratione translationis ad aliam Ecclesiam regularem, per professionem in illa, vel secularem, per beneficium: ratione translationis certum est acquirere Ecclesiam, vel monasterio, ad quod translatus est, cap. 1. §. 1. quæst. 1. cap. Si quis t. a. statim. 21. quæst. 2. & infra c. 13. latius dicitur de translatione ad monasterium. Translatio autem ad Ecclesiam secularem fieri potest, vel per beneficium in illa susceptum, & tunc etiam est res clara, & infra cap. 19. tractanda: vel fieri potest solum per habitationem, & domici-*

lium, ac obedientiam iam præstitam Episcopo illius loci, absque vilo beneficio, sed viuendo ex elemosynis: vel alijs suorum operum fructibus, vel stipendijs, (non est enim dubium, quin utroque modo liceat tali religioso viuere, cum neutrum sit prohibitum, nec per se malum, nec ab statu religioso alienum, aut indecens, ut in superioribus generatim tractatum est, & in particulari tractat Nauarrus dict. Comment. 2. num. 37.) Igitur de religioso hoc tantummodo translato ad Ecclesiam secularem etiam censo veram esse communem sententiam, scilicet, acquirere illi Ecclesie, ad quam specialiter translatus est, id est, bona illius pertinere ad bona communia illius Ecclesie, cum onere alendi illum, & cum potestate vtendi bonis illis, quæ acquirit, de licentia Episcopi, quæ debet esse iusta, & in pios usus, non extraneos, nec alienos ab illa Ecclesia, quantum ex rationabili causa, & pia possint etiam alijs Ecclesie applicari. Ratio est, quia per hanc qualemcumque translationem acquiritur ius illi Ecclesie, quia illa quodammodo suscipit onus alendi talem religiosum, & Episcopus acquirit etiam ius distribuendi, & dispensandi talia bona: ac denique, quia iura canonica ita disponere videntur satis rationabiliter. Quocirca si contingat, hunc religiosum reuocari ad monasterium, non habet monasterium ius repetendi bona illo tempore acquisita, imò nec religiosus voluntariè illa deferre poterit, sine consensu Episcopi, cui iam fuit ius acquisitum, quoad dispensationem eorum. Et eadem ratione, si talis religiosus se transferat ab una Ecclesia in aliam, prout diximus facere posse, non poterit secum deferre bona acquisita ibi sine licentia Episcopi, propter eandem rationem, sed solum ea, quæ suo actuali vsui sunt moraliter necessaria.

XXII. *At verò si hic eiectus nunquam propriè transferatur ad aliam Ecclesiam, quia nec beneficium in aliqua recipit, nec sub speciali obedientia alicuius Episcopi viuit, nec tanquam religiosus se gerit (si hoc male, siue licitè faciat) semper videtur mihi acquirere suæ religioni, illamque habere ius ad reuocandam personam, & cum ea omnia, quæ acquisiuit: & si illa in tali statu moriatur, credo posse recuperare bona si quæ reliquit. Ratio est, quia per solam eiectioem nulli alteri Ecclesie, nec certo aut determinato Episcopo acquisitum est ius ad talia bona, quia nullius Ecclesie ille est speciale membrum effectus, neque in vlla viuit, aut alitur ut religiosus, sed ut alijs clericis, vel seculares. Unde in eo casu existimo habere locum, quod dixit Syluester verb. Apostolus, quæst. 9. ius disponendi de bonis acquisitis à tali religioso pertinere ad supremum Prælatum religionis, à qua eiectus est. Ipse tamen in hoc distinguit inter religiosos exemptos, & non exemptos: quod mihi non probatur. Nam si religiosus eiectus, est translatus, etiam si exemptus sit, subijcitur Episcopo, & procedunt, quæ diximus: quia per eiectioem totalem amittit ius exemptionis, quia desinit gaudere priuilegijs suæ religionis, & ipsa etiam religio amittit hoc ius respectu talis personæ, quia, quantum potest, illam à se præscindit, & ita relinquit illam sub obedientia Episcopi, saltem quandiu illam ad se non reuocat: quod idem est in religioso non exempto, in eodem casu, in quo fit omnino translatus ad Ecclesiam secularem, seu potestatem Episcopi, tanquam proximi superioris sui. Si autem translatio facta non est, tunc de non exempto verè dicitur manere sub obedientia Prælati suæ religionis, saltem supremi, vel superioris illi, à quo eiectus est, & consequenter verum est, illum acquirere suæ religioni, licet fortasse non acquirat suo monasterio, à quo eiectus est, sed applicatio sit in potestate Prælati*

Prælati superioris: tamen idem est proportionaliter de non exempto: nam licet ille maneat subiectus Episcopo, id est, quia ipse Episcopus est veluti superior Prælati talis religionis.

CAPVT VII.

Virum licet Religioso professio extra monasterium vivere retento, vel mutato habitu, de licentia Prælati. & ad quid iunc teneatur.

I. Diximus de vitiosa, vt sic dicam, & poenali mutatione Religiosi status. Sequitur dicendum de mutationibus, quæ per se ac licite fieri possunt, quarum minima esse videtur, quæ sit per solam separationem, seu habitationem, sine assumptione alterius status, vel officij, quod per se postulat talem mutationem. De hac igitur separatione religionis, primò certum est non esse licitam sine legitima facultate, alicuius Prælati, qui possit illam concedere. Hoc satis constat ex dictis in c. 1. & seq. quia sine tali licentia committeretur peccatum apostasie, vt ibi probatum fuit.

II. Secundò est certum ex legitima facultate posse hoc licite fieri. Probat, quia non est hoc intrinsecè malum, neque etiam est contra votum, quia paupertas, castitas, & obedientia extra claustrum possunt seruari. De castitate id supponimus, vt in Clericis secularibus, &c. De paupertate infra id declarabimus. De obedientia verò constat, quia per eandem legitimam facultatē seruatur debita subordinatio obedientiæ ad Prælatus; nam semper talis Religiosus pendet à Prælato voluntate quoad locum habitationis suæ. Religiosus autem de se ibi habet claustrum, & monasterium, vbi per voluntatem Superioris habitauerit. Denique hoc satis constat ex vñ Ecclesiæ, quem antiquissimum etiam esse ex dicendis constat.

III. Dubium verò imprimis est, quis possit hanc facultatem concedere? & quidem de Summo Pontifice constat posse, quia est supremus Prælatus, & in eo est suprema potestas; Dubium ergo est de Prælato ipsius Religionis, quod potest tractari, vel secundum ius commune, vel secundum priuilegia, ac specialia iura Religionum. Priori modo dicendum est habere Prælatus hanc potestatem. Ita sentit Nauarr. Comment. 2. de Regularibus n. 16. & 40. & Comment. 4. n. 14. & sequentibus. Et probatur, primò, quia iure communi potestas supra Religiosum est penes Prælatus, c. nullam 18. q. 2. Secundò, quia iure communi potest quis profiteri aliquam regulam alicuius Religionis manens in domo sua de licentia Prælati, & ad nutum eius, cap. insinuante, qui Clerici vel vouentes, quod antiquum ius nullo posteriori reuocatum est, nec potestas Prælatorum limitata; ergo integrum manet. Terriò, quia licentia non est dispensatio in aliquo voto, sed ad summum in regula, sed Prælatus potest dispensare in regula; ergo potest illam licentiam concedere.

IV. Sed obijci potest, primò, quia Prælatus non potest dispensare in iure communi; sed communi iure videtur prohibitum Monacho vivere extra claustrum; ergo. Minor colligitur ex c. placuit 2. 16. q. 1. vbi dicitur, *Placuit communi nostro Concilio, vt nullus Monachorum pro lucro terreno de monasterio exire nefandissimo ausu presumat, & infra. Sit claustrum contentus, quia sicut pisci sine aqua caret vita, ita sine monasterio Monachus, huiusmodi. Idem sumitur ex c. Monachi 2. Ex quibus sumi potest secunda ratio, quia Prælatus non potest dispensare in his, quæ sunt vel substantia statui Religiosi, vel adeo propinqua, & necessaria, vt sine illis vix possint substantia conseruari; sed ita se*

habet vita claustrum respectu status Religiosi, vt ex dictis iuribus constat. Licet enim status Religiosus in communi possit esse in vita solitaria, vel in priuata domo; nihilominus specialis status vite Canonice, & regularis, non potest extra claustrum retineri, quia non potest ibi regula & communitas obseruari. Terriò non potest Prælatus eximere aliquem ab obedientia sua, sed extra claustrum viuens manet ab obedientia exemptus; ergo non potest hoc illi concedere. Quartò est similis difficultas de voto paupertatis, quia extra claustrum viuens necesse est vt habeat bona, & reditus vnde viuat, & vt de bonis, quæ habet, liberè possit disponere, quod videtur repugnare voto paupertatis, & obseruantie eius, quam præscribit Concilium Trident. sess. 25. c. 2. de regulari.

Ad primò dicitur imprimis posse Prælatus regularem dispensare cum subditis, in his, quæ sunt iuris communis, vt in superioribus visum est. Deinde dicitur nullam esse talem prohibitionem absolutam ex vi solius iuris communis; nam in dicto c. placuit solum prohibetur ne Monachus prælatus exire nefandissimo ausu, &c. Qui autem egreditur cum licentia Prælati, non egreditur nefandissimo ausu, & in c. Monachi additur, *Nisi cum Abbatis imperio*; ergo potius supponitur Abbatem posse dare hanc facultatem. Magis absolute videtur id præcipi in c. qui vero eadem causa, & quæstione, quod est Concilij Chalcedonenis can. 4. Et iuxta illud ait Alex. II. in capite iuxta ibidem, *iuxta Chalcedonensis primi Concilij tenorem Monachis, quantum Religiosi ad normam Sancti Benedicti intra claustrum morari præcipimus, vicos, castella, ciuitates peragere prohibemus*. Tamen in priori canone Concilij Chalcedonenis expressè additur, nisi fortè iubeantur propter urgentes necessitates ab ipsius ciuitatis Episcopo. Erant enim tunc Monachi illi subiecti. Vnde nunc in exemptis illa potestas translata est ad Prælatus, & iuxta eandem limitationem præceptum Alexandri intelligendum est, cum ad aliud referatur. Et c. 2. ne Clerici vel Monachi in 6. sumitur optimum argumentum ab speciali. Nam ibi præcipitur, vt nullus Religiosus se conferat ad studia literarum, vt scilicet ea occasione extra claustrum viuat, nisi de licentia Prælati, & ibi specialiter postulat, vt illa non detur sine consensu maioris partis Capituli, quæ conditio ibi specialis est, & ideo si licentia detur ad alios fines, neque illud Concilium necessarium est; est ergo potestas apud solum Prælatus ex vi communis iuris.

Ad secundum respondetur, probare quidem argumentum facultatem hanc, sine grauisima, & ferè necessaria causa dari non debere, nõ tamen simpliciter non posse dari, quia habitatio in claustrum multum sine dubio confert ad vitam religiosam, & ad cauendam periculam, & ad seruandam conformitatem, & perfectam vnionem cum toto corpore, & ad externorum etiam, & secularium exemplum, & adificationem: nam sine dubio hac separatio Religiosi à suo choro, & priuatus viuendi modus ex suo genere non confert populo adificationem, nisi grauius & manifestis causis honestetur. Absolutè tamen non est res simpliciter necessaria ad honestum viuendi modum etiam supposito statu Religioso, quia non est de substantia eius; nam extra claustrum possunt seruari tria substantia vota, & vita etiam regularis quoad præcipuas eius obseruantias. Nam qui extra claustrum viuere permittitur, non eo ipso absoluitur ab omnibus oneribus, & obligationibus Religiosæ regulæ, cur enim aut quæ est ratio talis consequutionis? nullo ergo modo admittenda est talis extensio, nisi in indulto exprimitur, & fiat quasi specialis dispensatio. Quæ multo quidem difficilius est, & vix potest habere cau-